

แนวคิดเกี่ยวกับ การวิจัยทางการพยาบาล

Jaroonsree Meenongwah

Adult and Elderly Department,
Boromarajajonani College of Nursing,
Sanpasithiprasong

ความหมายของการวิจัย (Definition of Research)

Research is systemic inquiry that uses disciplined methods to answer questions or solves problems. The ultimate goal of research is to **develop, refine, and expand a body of knowledge** (Polit & Beck, 2004)

PROMOTING HEALTH

NURSING RESEARCH INNOVATION

SCIENCE

SYMPTOM
SCIENCE

QUALITY OF LIFE

SELF-MANAGEMENT

WELLNESS

DEVELOPING NURSE SCIENTISTS

HEALTH STRATEGIES

PALLIATIVE
CARE

PERSONALIZED

END-OF-LIFE

INDIVIDUALS

TECHNOLOGY

การวิจัยทางการพยาบาล (Nursing research)

- Nursing research is systemic inquiry designed to develop knowledge about issues of importance to the nursing professional, including nursing practice, education, administration, and informatics (Polit & Beck, 2004)
- การวิจัยทางการพยาบาล เป็นการค้นคว้าหาคำตอบที่เป็นข้อสงสัยหรือเป็นประเด็นปัญหาทางการพยาบาล โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาศาสตร์ทางการพยาบาล รวมทั้งพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการพยาบาล การบริหารการพยาบาล และการศึกษาพยาบาล (บุญใจ, 2553)

Nursing research

- Nursing studies need to focus on the understanding of human needs and use of therapeutic interventions to promote health and manage illness.

(Burns & Grove, 2005)

ลักษณะของการวิจัยทางการพยาบาล

1. การปฏิบัติการพยาบาล (Nursing Practice) เป็น การวิจัยเพื่อหาแนวทางในการปฏิบัติการพยาบาลให้ เกิดผลดีต่อผู้รับบริการ
  - การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการสวนอุจจาระ 3 วิธี ร่วมกับการ ใช้ยาระบายในผู้ป่วยศัลยกรรม
  - มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยที่ใส่ท่อหลอดคอทางปากสำหรับ ผู้ป่วยในหออภิบาลผู้ป่วยหนัก
  - ผลของการพยาบาลอย่างมีแบบแผนต่อการลดระดับความ เจ็บปวดของมารดาในระยะคลอด

ลักษณะของการวิจัยทางการพยาบาล

2. การบริหารการพยาบาล (Nursing Administration)
เป็นการวิจัยเกี่ยวกับผู้บริหารและกระบวนการบริหารการ
พยาบาล โดยเป้าหมายสุดท้ายคือทำให้ผู้รับบริการได้รับ
การพยาบาลที่มีคุณภาพ

□ การพัฒนาระบบเครือข่ายในการดูแลผู้ป่วยเรื้อรังของ
รพ.....

ลักษณะของการวิจัยทางการพยาบาล

3. การศึกษาพยาบาล (Nursing Education)
เป็นการวิจัยเกี่ยวกับระบบการศึกษา ซึ่ง
ประกอบด้วยหลักสูตร ผู้เรียน ผู้สอน การเรียน
การสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพยาบาลที่ดีมี
ความรู้ ความสามารถตามต้องการ

เจตคติต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล

ความสำคัญของการวิจัยทางการพยาบาล (Importance of Nursing Research)

- ❑ พัฒนาศาสตร์ทางการพยาบาล : สร้างความรู้ใหม่ และการทำให้ความรู้ ที่มีอยู่เดิมมีความลึกซึ้งกว้างขวางมากขึ้น
- ❑ แก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
- ❑ การวิจัยด้านการบริหารการพยาบาล
- ❑ การวิจัยด้านการศึกษาพยาบาล

ประเภทของการวิจัย (Types of research)

1 แบ่งตามประโยชน์ของการวิจัย ได้เป็น 2 ประเภท :

1.1 การวิจัยพื้นฐาน (Basic Research) หรือการวิจัย

บริสุทธิ์ (Pure Research) : มุ่งหาความรู้หรือสร้างทฤษฎี
ผลที่ได้จากการวิจัยจะเพิ่มพูนหรือสะสมความรู้ทาง
วิชาการในศาสตร์สาขานั้น ๆ หรือใช้เป็นพื้นฐานการ
ศึกษาวิจัยในเรื่องอื่นต่อไป ไม่ได้มุ่งเน้นการนำผลการวิจัย
ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงทันที

ประเภทของการวิจัย (ต่อ)

1.2 การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งนำผลการวิจัยไปใช้เป็นสำคัญ เป็นการนำวิจัยพื้นฐานมาดำเนินการต่อเพื่อหาแนวทางการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งใหม่ที่ดีกว่าเดิม

1.3 การวิจัยพัฒนา (Research and development) เน้นการวิจัยเพื่อพัฒนางาน

ประเภทของการวิจัย (ต่อ)

2. แบ่งตามลักษณะของข้อมูล ได้เป็น 2 ประเภทคือ

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

เป็นการวิจัยที่จะได้ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของตัวเลข และต้องใช้วิธีการทางสถิติมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลการวิจัย วิธีการรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่จะใช้แบบสอบถาม

ประเภทของการวิจัย (ต่อ)

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งค้นคว้าหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ตามธรรมชาติ การรวบรวมข้อมูลจะให้ความสำคัญกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประวัติชีวิต แนวความคิด ความรู้สึก ค่านิยม วิธีการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ ได้แก่ การสังเกต และการสัมภาษณ์ข้อมูลที่ได้ไม่ใช่ตัวเลข การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้วิธีการให้ความหมาย การตีความจากข้อมูลที่ได้มา โดยใช้วิธีสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน (induction)

 ประสพการณ์การดูแลตนเองของผู้ป่วยอัมพาตครึ่งซีก

ประเภทของการวิจัย (ต่อ)

3. แบ่งตามการควบคุมตัวแปร ได้เป็น 3 ประเภทคือ

3.1 ระดับที่ 1 เป็นการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนได้ในระดับน้อยที่สุด

□ การวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory research) :

- การสำรวจภาวะสุขภาพ เป็นการวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อบรรยายปรากฏการณ์ตามสภาพการณ์จริง ไม่จำเป็นต้องระบุสมมุติฐานการวิจัย

ประเภทของการวิจัย (ต่อ)

- ❑ - การวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research)
เป็นการศึกษาเพื่อบรรยายปรากฏการณ์ ที่ระบุ
ขอบเขตของการศึกษาอย่างเฉพาะเจาะจง
- ❑ - การวิจัยสหสัมพันธ์ (Correlation research)
เป็นการศึกษาเพื่อบรรยายความสัมพันธ์ของตัวแปร
อิสระ และตัวแปรตาม

ประเภทของการวิจัย (ต่อ)

3.2 ระดับ 2 เป็นการวิจัยเพื่อควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนได้มากกว่าระดับที่ 1

□ การเปรียบเทียบเชิงสาเหตุ (Cause comparative research) สามารถศึกษาย้อนหลังที่มีกลุ่มควบคุม เรียกว่า case control studies เพื่อศึกษาจากผลไปหาเหตุ โดยมีการศึกษาในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ โดยไม่มีการจัดกระทำสิ่งทดลอง หรือ การศึกษาความคืบหน้า Prospective studies หรือ Cohort studies เพื่อหาคำตอบว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีผลต่อเนื่องไปยังอนาคตอย่างไร

ประเภทของการวิจัย (ต่อ)

3.3 การวิจัยที่ควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนได้ในระดับมากที่สุด

- การวิจัยแบบทดลอง (Experimental research) เป็นการวิจัยที่มุ่งสร้างสภาพการณ์ขึ้น แล้วศึกษาผลที่เกิดขึ้นตามมา ซึ่งทำได้โดยการควบคุมตัวแปรอื่นๆ ทั้งหมด แล้วปล่อยให้ตัวแปรอิสระ (independent variable) เท่านั้นที่มีผลต่อตัวแปรตาม (dependent variable) จากนั้นจึงทำการวัดผลที่ตัวแปรตาม ซึ่งเกิดจากอิทธิพลจากตัวแปรอิสระ

ประเภทของการวิจัย (ต่อ)

- การวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi experimental research) เป็นการทำวิจัยที่มีการจัดกระทำกับตัวแปรเช่นเดียวกับการวิจัยแบบทดลอง แต่เป็นการทดลองที่กระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้มีการสุ่มเข้ากลุ่ม และหรือการควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ในการทดลองทำได้ไม่เต็มที่

ประเภทของการวิจัย (ต่อ)

การแบ่งประเภทของการวิจัยตามเกณฑ์อื่น ๆ เช่น

1. แบ่งตามเวลา

การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Research)

การวิจัยร่วมสมัย (Contemporaneous Research)

การวิจัยเชิงอนาคต (Futuristic Research)

ประเภทของการวิจัย (ต่อ)

2. แบ่งตามแหล่งข้อมูล

- การวิจัยจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)
- การวิจัยจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)

3. แบ่งตามวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- การวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research)
- การวิจัยจากสนาม (Field Research)

ประเภทของการวิจัย (ต่อ)

4. แบ่งตามลักษณะของการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ❑ การศึกษาภาคตัดขวาง (Cross-sectional study)
- ❑ การศึกษาระยะยาว (Longitudinal Study)ทำได้ 2 แบบ
  - ศึกษาไปข้างหน้า (Prospective Study)
  - ศึกษาย้อนหลัง (Retrospective Study)

ประเภทของการวิจัย (ต่อ)

5. **แบ่งตามสาขาวิชาการ** ซึ่งสภาวิจัยแห่งชาติได้แบ่งไว้เป็น 10 สาขา คือ สาขาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย สาขาปรัชญา สาขานิติศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาสังคมวิทยา และสาขาเศรษฐศาสตร์

ประเภทของการวิจัย (ต่อ)

6. แบ่งตามระเบียบวิธีวิจัย เป็น 3 ประเภท :

- การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Research)
- การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research)
- การวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) แบ่งย่อย
  - การวิจัยเชิงสำรวจ
  - การวิจัยเชิงเหตุผลเปรียบเทียบ
  - การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์
  - การวิจัยเชิงสังเกต
  - การศึกษาเฉพาะกรณี

ตัวอย่าง “การดูแลตนเองและการดูแลทารกแรกเกิดของมารดาที่ติดเชื้อเอชไอวี” จัดเป็นวิจัยประเภทต่างๆ ดังนี้

- แบ่งตามประโยชน์   จัดเป็น   การวิจัยพื้นฐาน
- แบ่งตามลักษณะข้อมูล   จัดเป็น   การวิจัยเชิงคุณภาพ
- แบ่งตามการควบคุมตัวแปร   จัดเป็น   การวิจัยแบบไม่ทดลอง
- แบ่งตามสาขาวิชาการ   จัดเป็น   สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
- แบ่งตามแหล่งข้อมูล   จัดเป็น   การวิจัยจากข้อมูลปฐมภูมิ
- แบ่งตามเวลา   จัดเป็น   การวิจัยร่วมสมัย

การกำหนดปัญหาในการวิจัย

การกำหนดปัญหา และ การตั้งคำถามในการวิจัยเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการตัดสินใจมากที่สุดจุดหนึ่ง สำหรับการค้นคว้าวิจัยโดยใช้วิธีการทางศาสตร์ (scientific method) การเลือกปัญหา และการตั้งคำถามจะมีผลกระทบต่อกิจกรรมทุกอย่างในทุกขั้นตอนของการวิจัย การตั้งคำถามเป็นรากฐานหรือเป็นเสาเข็มของการค้นคว้าวิจัย

ที่มาของปัญหา

- ความไม่สอดคล้องภายในทฤษฎี
- ความไม่สอดคล้องระหว่างทฤษฎี
- ความไม่สอดคล้องระหว่างทฤษฎีกับการสังเกตการณ์

ประเภทของปัญหา

- ปัญหาเชิงประจักษ์
- ปัญหาเชิงวิเคราะห์
- ปัญหาเชิงปทัสสถาน

- ประชาธิปไตยดีกว่าเผด็จการ
- ความยุติธรรมมีความสำคัญมากกว่าระเบียบและกฎหมาย

- คนใต้ต้องมีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคใต้
- การเป็นประชาธิปไตยต้องมีรัฐบาลที่เป็นประชาธิปไตย
- การไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง คือ การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

- คนภาคอีสานยากจนกว่าภาคอื่น
- ประชาธิปไตยที่มีเสถียรภาพมีอยู่เฉพาะในประเทศอุตสาหกรรมเท่านั้น
- การไร้เสถียรภาพทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับความเสมอภาคทางการเมือง

หลักในการกำหนดปัญหา

- ความเด่นชัด
- ความชัดเจน
- เป็นต้นคิด
- ทดสอบได้
- สำคัญทางทฤษฎี
- เกี่ยวข้องกับสังคม

ประเภทคำถามวิจัย (Research Questions)

- คำถามเชิงบรรยาย(Descriptive Questions)
- คำถามเชิงตรวจสอบความสัมพันธ์(Relationship Questions)
- คำถามเชิงตรวจสอบความแตกต่าง(Difference Questions)

Descriptive Questions

- คำถามประเภท “What was” หรือ “What is” เช่น
  - สภาพการระบาดของโรคเป็นอย่างไร
  - ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องยาเสพติด
มากน้อยเพียงใด
  - ในการดำเนินโครงการ ประสบปัญหาที่สำคัญ ๆ
อะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด

นำไปสู่

เรื่อง

สภาพการระบาดของโรคในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรี

- **วัตถุประสงค์**

- 1) เพื่อศึกษาประเภทและลักษณะของโรคที่ระบาดในจังหวัดราชบุรี ระหว่างปี 2545-2548
- 2) สังเคราะห์รูปแบบหรือแนวทางการป้องกันโรคจากกรณีศึกษา หรือจากประสบการณ์ของผู้เกี่ยวข้อง

นำไปสู่

Descriptive Research

Survey Research

Relationship Questions

- ปัจจัยใดบ้างเกี่ยวข้องกับพฤติคยาเสพติด
- ปัจจัยใดบ้างเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา
- ความประมาท กับ ระดับอายุของคน สัมพันธ์กันหรือไม่

นำไปสู่

เรื่อง

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการเรียน
ระดับบัณฑิตศึกษาในระบบทางไกล

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ
ในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษาระบบทางไกล
ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Correlational Research

วิจัยสหสัมพันธ์

Difference Questions

- คำถามเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง เช่น
  - กลุ่มอาชีพต่าง ๆ พึงพอใจนโยบายรัฐบาลแตกต่างกันหรือไม่ (ตัวแปรอิสระ คือ อาชีพ ตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจ) เป็นคำถามที่มากกว่าการบรรยายธรรมดา

- กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์แตกต่างจากการสอนตามปกติหรือไม่ (ตัวแปรต้นคือรูปแบบการสอน ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน)
- โครงการฝึกอบรม ให้ผลสัมฤทธิ์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่

นำไปสู่

Experimental Research

วิจัยเชิงทดลอง

เรื่อง

ผลการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบโครงงาน
วิชามนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม
นักศึกษาหลักสูตร พยบ.ปีที่ 1

เรื่อง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ
ในการสอนวิชาโภชนศึกษา
สำหรับนักศึกษาหลักสูตร พยบ.

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ
ในการสอนวิชาโภชนศึกษา
- 2) เพื่อประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ
ในการสอนวิชาโภชนศึกษา

เรื่อง

การเปรียบเทียบประสิทธิผล
ของการเยี่ยมผู้ป่วยก่อนผ่าตัด
ระหว่าง การเยี่ยมแบบเจาะจง กับ
การเยี่ยมแบบแฝง

●วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการเตรียมตัวของผู้ป่วยระหว่าง กลุ่มที่ได้รับการตรวจเยี่ยมแบบเจาะจง กับ แบบแฝง

2) เปรียบเทียบความเครียดและความพึงพอใจของผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจเยี่ยมแบบเจาะจง กับ แบบแฝง

เรื่อง

การประเมินผลการฝึกอบรมหลักสูตร
“การบูรณาการหลักคุณธรรม
ในกระบวนการบริหารจัดการชุมชน
สำหรับผู้นำท้องถิ่น”

เรื่อง

รูปแบบการประชุม ปรึกษาหารือ

และนิเทศงานผ่านจอภาพ

โรงพยาบาลขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการประชุม ปรีกษาหารือและ
นิเทศงานผ่านจอภาพ สำหรับบุคลากรระดับหัวหน้า
ฝ่ายของโรงพยาบาล
- 2) เพื่อประเมินผลการประชุม ปรีกษาหารือและนิเทศ
งานผ่านจอภาพ

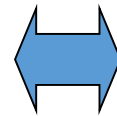
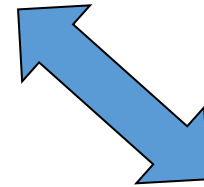
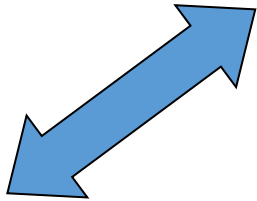
2

ความสัมพันธ์

Research Questions

Research Objectives

Research Title

3 ขอบเขตของการกำหนดปัญหาวิจัย

- การกำหนดปัญหาวิจัย คือ การระบุคำถามวิจัย (Research Questions) ซึ่งเป็นข้อความที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการกำหนดชื่อเรื่อง (Research Title) ในขณะเดียวกัน ควรดำเนินการให้ครอบคลุมในเรื่อง การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective) สมมุติฐานการวิจัย (Hypothesis) และขอบเขตการวิจัย

PICO Question

- Question: 'In patients with recurrent furunculosis, do prophylactic antibiotics, compared to no treatment, reduce the recurrence rate?'
- P Population/patient = patients with recurrent furunculosis
- I Intervention/indicator = prophylactic antibiotics
- C Comparator/control = no treatment
- O Outcome = reduction in recurrence rate of furunculosis

ขอขอบคุณ

